

Lilith, Káli, Hekaté

Gallai Judit Ágnes kiállítása

NAGY T. KATALIN

b24 Galéria, Debrecen, 2019. II. 8. – III. 14.

A társadalmi kommunikációban, az emberi kapcsolatokban nem a gondolatok, nem a lelki rezdülések az elsődlegesek, hanem testképünk, gesztusaink, illetve testünk üzenetei jelentik a párbeszéd alapját. Különösen így van ez a női testtel, melyhez hagyományos képzetek, előítéletek, prekoncepciók és hiedelmek tapadnak. Hogy milyen széles skálán mozog a női testkép, és milyen tágas asszociációs mezővel bír, annak érzékeltetésére elég, ha csak a Willendorfi Vénuszt és a Barbie babát hozzuk fel példaként.

for: Czepléni Zsolt

Kiállítási enteriőr

A múlt század 70-es éveitől a női test önreprezentációja a nőművészeknél a figyelem középpontjába került. Az emancipált nő életére azonban egyre nagyobb hatást igyekeznek gyakorolni a média által sugallt identitásprojektek, melyek fő célja, hogy különféle változtatások által, mint amilyen a ruha, a divat, a smink, a fogyókúra vagy a műtéti beavatkozások, a nő elérhesse a vágyott identitást, megszülessen egy ideálisnak vélt, illetve a reklámok által sugallt testkép. Gallai azonban nőként és képzőművészként, nem törődve a „testrezsimekkel”, önálló identitásprojekthez kezdett. Megismerve saját testi adottságait és az abban rejlő lehetőségeket, megtapasztalva a külvilág arra adott reakcióit, felépített egy narcisztikus vonásokkal színezett mitopoetikus Ént. A test tabuk nélküli ábrázolása, direkt reprezentációja az európai-amerikai kultúrkörben Courbet-val kezdődött, majd a múlt század 60-as, 70-es éveiben valóságos forradalmat csináltak a művészek, az amerikai feminista mozgalmakban pedig a női test ábrázolása központi kérdéssé vált. A testkép Gallai-féle leplezetlen bemutatása azonban ma is tabudöntőgető és provokatív gesztusnak számít. Mondhatjuk, hogy van valami a levegőben, hiszen az úgynevezett Y-generáció, vagyis a 80-as, 90-es években született nemzedék magyar nőművészei között többeket is foglalkoztat a női test ábrázolásának újragondolása, mely egyeseknél önfeltárukozással párosul. Ennek a szemléletnek egyik képviselője Fajgerné Dudás Andrea, de a testdiskurzus résztvevője például Rabóczky Judit Rita is. Ha a korábbi generációkban keresnénk Gallai szellemi rokonait, akkor Ana Mendiét vagy Marina Abramoviót említhetnénk.

for: Gallai Judit Ágnes

GALLAI JUDIT ÁGNES: *Káli nyelve*, 2018, olaj, vászon, 35x40 cm

Foto: Gallai Judit Ágnes

GALLAI JUDIT ÁGNES: *Tánc*, 2019, akvarell, olaj, vászon, 300×200 cm

A b24 mindhárom termében megjelenik a művész alakja a különböző médiumok által átírt formában: filmen, fotogramban és festményben. A valóság leképzésének különböző szintjeit képviselő énképekben a századelő femme fatale-jának mitológiai-bibliai előképei idéződnek fel: Ádám eltitkolt első felesége, Lilith, Siva második felesége, Káli vagy említhetjük a háromfejű és háromtestű istennőt, Hekatét. Gallai indiai élményeiből merítve Kálihoz kapcsolódik, erős benne a vágy a mítoszok életre keltésére, szeretné megtalálni és kisajátítani, művészileg újraértelmezni az emberiség egyes mítoszait.

Robert Rauschenberg 1951-ben a MOMA-ban mutatta be azt a blueprintsorozatot, melyet barátnőjével, későbbi feleségével, Susan Weillel készített. Susan ismerte ezt a technikát, kezdeményezésére kezdtek közösen dolgozni vele 1949 és 1951 között. A lámpafénnyel való rajzolás-festés során születő fotogramokon a festő és felesége jelenik meg különböző pózokban és kompozíciókban. Rauschenberget ebben az időben éppen az ecset nélküli képalkotás foglalkoztatta, ezért nagy érdeklődéssel fordult a cianotípiá felé.

Gallait a test közvetlen lenyomatában rejlő képalkotói attitűd vonzotta, az a spirituális közeg, melyben létrejöhét a természettel való együttműködés. A természeti anyagokkal való közös művészi alkotás eredményeként a galéria bal oldali termében az egymáshoz közel lógatott testlenyomatok között mozgó

látogató ténylegesen „testközelve” kerül. A természeti anyagok testközelségbe állítása a jobb oldali teremben is meghatározó, a padlóra fektetett földes csillagképben éppúgy, mint az erdei jelenetes videóban, melyben Gallai a Magna Mater mítoszt eleveníti fel.

Romain Rolland egyik Sigmund Freudnak írott levelében azt fejtegeti, hogy minden vallás forrása az örökkévalóság sejtelve, mely „határtalan, korlát nélküli, mintegy »óceáni« érzés”. Az „óceáni érzés” visz közel minket a vallásokhoz, a mítoszokhoz, az ősi történetekhez, öntudatlan kerülünk közel egy valamikori paradicsomi állapothoz, a transzcendencia tapinthatóvá és elmesélhetővé válik. Gallaiban is ott van ez az „óceáni érzés”, ez keríti hatalmába, amikor hol a csillagokat, hol önmagát ülteti a földbe, amikor testét a maga teremtette rituálék eszközévé teszi, amikor napfényben fürdeti meg testét, hogy rögzíthesse és felmagasztalja annak árnyékát.

A művészt a női princípium valós és mitológiai olvasata egyaránt foglalkoztatja, a saját testével úgy játszik, hogy hol az idealizálás irányába fordul, hol a sötét erőket engedi uralomra törni. Munkáiban mindig érvényesül valamiféle kettős látás, a saját test tárgyasítása, a kívülről nézés és láttatás, miközben minden vágya, hogy teste is részese legyen annak a szellemi transzformációnak, melyre művészi énjé törekszik.